

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Matteo Strukul
I MEDICI: UN UOMO AL POTERE

Copyright © 2016 by Newton Compton editori s.r.l.,

Casella postale 6214, Roma

Translation Copyright © 2017 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-02117-2

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

DINASTIJA
MEDICI

✦ U IME VLADARA ✦

Mateo Strukul

Preveo Ljubeta Babović

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2017.

Silviji i Leonardu

FEBRUAR 1469.

1

VITEŠKI TURNIR

U vazduhu se osećala hladnoća. Lorenzo duboko udahnu. Dok je se-
deo u Munjinom sedlu, osećao je kako u njemu raste napetost. Nje-
gov voljeni bojni konj, prekriven plaštom boje uglja, blistav i sjajan,
odavao je nervozu, udarajući kopitama po popločanom trgu. Vrteo se
ukrug i Lorenzo ga je s mukom zadržavao.

Sa tribina i drvenih podijuma začu se šapat, poput molitve. Iz loža
i sa balkona, s prozora i hodnika sa stubovima čuše se uzdasi. Loren-
cove oči potražiše Lukrecijine. Toga dana je plemkinja Donati imala
na sebi predivnu haljinu: bila je boje indiga i činilo se da se preлива u
nijansama duginih boja opsidijana. Njena bisernosiva gamura bila je
optočena dragim kamenjem i nagoveštavala je izazovnu oblinu njenih
grudi. Lukrecijina lepa bela ramena bila su prekrivena naramenicom
od belog lisičjeg krzna, dok je od neposlušne bujne crne kose na ču-
desan način napravila frizuru koja je delovala kao talas mora u noći.

Lorenzo se zapita hoće li uspeti da je bude dostojan toga dana.

Prinese ruku šalu koji je držao oko vrata. Lukrecija ga je svojim
rukama izvezla za njega. Uдахnu njen miris što je podsećao na ljljan
i učini mu se da je utonuo u zagrljaj empireja – najvišeg dela neba.

Za trenutak se u mislima vrati nekoliko trenutaka unazad, na do-
lazak na turnir, na brata Đulijana, koji sav blista u zelenom prsluku,
a onda i na grupu od svojih dvesta ljudi u odeći boje proleća, što
kao da žele da priguše ratoborni duh grada koji je sve do dan ranije

ogrezao u krvi i korupciji. Grad koji je Pjero de Mediči, njegov otac, mada ugroženog zdravlja, razdiran gihtom, uspeo da s mukom i čudesnim zalaganjem spase od pobunjenih porodica, onih koje su u senci spletkarile protiv Medičijevih i u više navrata im postavljale zamke i zasede. Ostavio je Lorencu umornu Republiku, iznurenu, na ivici kolapsa, koja se mučila da pronađe samu sebe.

Ali je toga dana u njoj, rastrzanoj između krvi i mučenja, organizovana proslava u vidu viteškog turnira, zakazanog u čast venčanja Brača Martelija, Lorencovog dobrog prijatelja. Taj događaj je koštao čitavo bogatstvo od deset hiljada florina, ali će barem za neko vreme odagnati strahove i ozlojeđenost.

Lorenzo pogleda ispred sebe: ugleda drvenu ogradu koja se pružala sve do suprotnog kraja trga. I u samom dnu Pjera Soderinija, uvučenog u metalni oklop. Šlem je delovao još strašnije zbog već spuštenog vizira. Mišicom je obuhvatio dugačko koplje od jasenovog drveta.

Masa je sad već počela da grmi. Čulo se muklo komešanje glasova na prostoru Trga Santa Kroče.

Lorenzo još jednom proveri štit. Ugleda kako se boje Medičijevih, utkane na prostirci ispod sedla njegovog bojnog konja, ogledaju u barici ispod njega: pet crvenih kugli, sa ljiljanom na šestoj, u francuskom stilu, kao simbolu plemstva. Isticale su se preteći i delovale kao paklena zastava.

Sva ta odgovornost koju je osećao i čekanje dovodili su ga do ludila.

Spusti vizir, dok je svetina naspram njega postajala samo jedna ledena traka. Okrenu koplje u borbeni položaj i obode konja.

Ne čekajući, njegov konj krenu brže od vihora i ustremi se ka Pjeru Soderiniju kao pulsirajuća živa masa.

Lorenzo je osećao kako se moćna muskulatura njegovog bojnog konja baca napred, dok blato koje prska na sve strane zasipa prekrivač ispod sedla. Uperi koplje. Soderini je tek krenuo, dok je on prevalio skoro polovinu rastojanja. Podiže štit u najpovoljniji položaj da se zaštiti i ukrsti dugačko koplje od jasenovog drveta, u očekivanju da pogodi cilj.

Činilo se da je masi zastao dah.

Lukrecija je sa visine drvenog podijuma držala oči prikovane za Lorenca. Nije se plašila, samo je želela da joj se taj trenutak usadi u svest. Znala je koliko se njen voljeni pripremao za ovaj turnir i poznavala je njegovu izuzetnu vrednost. Već je to imao prilike da demonstrira. Čak i sada, kada se obećao Klariče Orsini, rimskoj plemkinji koju mu je majka izabrala za ženu, tog dana se uopšte nije brinula. Nije se čak ni pobrinula da sakrije strast prema njemu.

Kao što to nije brinulo ni narod Firence, koji je zaljubljeni par gledao sa naklonošću, ako ne i radošću, pošto je teško podnosio da čovek određen da vodi Sinjoriju posredstvom majke bude primoran da se oženi jednom Rimljankom, pa makar neka je i plemenitog roda.

Ali to nije bio dan da se u njemu gubi vreme u takvim razmišljanjima. Iz zapenušanih konjskih nozdrva izbijala je plavičasta para u zaleđeni vazduh, blistale su metalne pločice koje ojačavaju oklope, dok su barjaci i zastave trijumfalno lepršali u najrazličitijim bojama.

I onda konačno dođe do sudara.

Nasta buka od grmljavine, lomljave drveta i čelika. Lorencovo koplje pronade nevidljivi put kroz odbrambeni položaj Pjera Soderinija i pogodi ga usred grudne pločice na oklopu. Jasen se razbi u komade, a udarac odbaci Soderinija unazad i izbaci ga iz sedla.

Sruši se uz snažan huk na trg, dok je Lorenzo nastavio trk. Munja pomamno projuri, da bi se zatim zaustavio na kraju predviđene staze, propinjući se u vazduhu i kružeći kopitama, uz žestoko njištanje.

Kad Lorenzo završi trk, razleže se buka uz povike čuđenja, sa trenutkom zakašnjenja, kao da je Munja ukrao vreme svima, zahvaljujući svojoj brzini. Odmah zatim masa radosnim pokličima dade oduška oduševljenju. Pripadnici stranke Medičijevih zaurlaše iz sve snage, muškarci odadoše počast bučnim aplauzom, dok se na licima žena pojavio osmesi praćeni uzdasima.

Lorenzo još nije mogao da veruje. Nije bio svestan šta se dogodilo, pošto se sve zbilom takvom brzinom da je i on prvi bio iznenađen.

Posilni i štitonoše su već pojurili da pruže prvu pomoć Pjeru Soderiniju, koji je ipak bio čitav, pošto je počeo da staje na noge. Skinuo

je šlem i sav crven u licu počeo da odmahuje glavom. Malo zbog neprijatnosti, a malo u neverici.

Pogođen je posred grudi!

Lukrecija prinese ruke grudima i njeno lepo lice ozari blistavi osmeh.

Lorenzo skide šlem i gvozdene rukavice. Gotovo instinktivno dodirnu šal. Oseti njen miris, opojan i blag, pa ipak pun obećanja.

Gajio je prema toj ženi vatrenu ljubav, strast koju je pokušavao da izrazi kroz nevešto sročene sonete. Mnogi su smatrali da su ti njegovi sastavi divni, ali on je znao da sve reči ovog sveta ne bi mogle tačno da izraze ono što je osećao u grudima.

Oseti se tako pun života. Kad Lukrecijin pogled pade na njega, učini mu se da je blagosloven. Izgledalo je da njene dugačke trepavice duginih boja i boje oniksa žele da uhvate senku u klopku. Na svetu nije postojalo ništa lepše. Ništa čega bi mogao da se seti.

Narod kao da je uhvatio tu njihovu suptilnu igru pogleda i pokreta, pa zagrme još jedan aplauz, silovitiji od prvog.

Firenca ga je volela. Kao i Lukrecija. Ona mu nije poklonila više od jednog trena, ali se Lorenzo utopi u tom beskrajnom uzdahu koji je nosio njen pogled i shvati. Shvati da će voleti samo nju i da će, mada mu je majka izabrala suprugu Rimljanku, plemkinju koja će garantovati savez i korisne sporazume porodici, svoje srce čuvati samo za jednu jedinu ženu: Lukreciju.

Dok je tako stajao, utonuo u te misli, zvanični govornik saopšti rezultat dvoboja.

Zbog tog uspeha, ostvarenog na tako očigledan način, Lorenzo je proglašen za pobednika viteškog turnira. Delovalo je da njegovi prijatelji plemići i dostojanstvenici nisu ni očekivali ništa drugo. Bračo Marteli je prvi skočio dole sa podijuma da mu čestita. Potrča do mesta gde su štitonoše pomagale Lorencu da siđe s konja i skinе metalni oklop sa grudi i kožne štitnike s nogu, dok su do njega dopirali aplauzi koje mu je masa upućivala.

Bračo je bio toliko zadovoljan da poče da uzvikuje Lorencovo ime.

Masa mu se pridruži.

Đulijano, mlađi od dvojice Medičijevih, smešio se s najviše tribine. Bio je visok i vitak, elegantan i prefinjenih crta, sasvim različitih od onih kod starijeg brata, koje su bile snažnije i markantnije.

Lukreciji se ote uzvik divljenja i, ne vodeći računa da li će izazvati nove skandale, ona mu posla poljubac, pa dobaci svom šampionu maramicu od najfinijeg lana.

Lorenzo je uze u ruke. Esencija ljiljana umalo ga obori s nogu. Grad stegnu svog omiljenog sina u zamišljeni zagrljaj.

Pa ipak se u čitavoj toj praznično raspoloženoj gomili zanjihla jedna neobična figura, kao pipak nekog insekta.

Imala je raznobojne oblike i crte tipične za mladića koji povrh svega i lepo izgleda. Ali je u smrknutom izrazu što se ocrtavao oko njegovih tankih usana boje krvi nešto jezivo odudaralo.

Ubrzo će se sva ova harmonija razbiti u paramparčad, pomisli taj ćutljivi posmatrač.

2

RIJARIO

Njegov ujak je bio potpuno u pravu.

A taj njegov ujak će vrlo brzo postati papa. Nije bilo nikakve sumnje u tom pogledu. Bilo je samo pitanje vremena.

Đirolamo Rijario pogleda dečaka. Imao je duboke azurnoplave oči i kosu boje mahagonija. Na tankim usnama mu se ocrtavao okrutni osmeh koji je zračio sa njegovog lica.

U njemu se naslućivala neka podmukla okrutnost, jedva prikrivena otmenim, ali istanjenim crtama, do te mere da su delovale nekako zašiljeno.

Uzdahnu.

Misli mu je izjedala senka plana koji nije bio u potpunosti smišljen i čak je mnogo više ličio na nesigurnu pretpostavku. Taj plan je jedva dočarao u sebi i po svoj prilici bio je teško ostvarljiv. Pa ipak nije očajavao.

Za njega je postojala najveća moguća motivacija koju jedan čovek može da ima. A dečak što se nalazio ispred njega imao ju je podosta. I to već ozbiljno dokazane.

Đirolamo dovede u red pramen kose. Njegove sive oči zatreptaše. Znao je da ova zmijica ima đavolsku inteligenciju, a on, onako suviše nepromišljen, nije želeo da naivno uleti u neku zamku.

„Jesi li siguran u ono što tvrdiš?“

„Nemam nikakve sumnje, gospodine“, odgovori dečak.

„I video si ih?“

„Kao što vidim vas. Čitava Firenca je aplaudirala tim pogledima.“

Da! Ljubav Lorenca de Medičija prema Lukreciji Donati, naravno, nije bila tajna. I mada je to moglo da bude nezgodno, nije izazivalo toliku osudu. Ne otvorenu, svakako. Njegov ujak to sigurno nije cenio. Možda ni papa, ali to nije bilo ništa novo i jedan pogled je bio suviše mali razlog za izopštenje iz Crkve. Pored toga, brakovi iz računa bili su nešto uobičajeno, pa činjenica da Lorenzo gaji ljubav, velikodušnu ili putenu, kakva god da je bila, prema mladoj Donatijevoj nije značila ništa. Štaviše, njegov grad je otvoreno podržavao to zamišljeno neverstvo.

Prokleti Firentinci, pomisli.

„Šta si još video?“

„Firencu, moj gospodine.“

Đirolamo podiže obrvu.

„Firencu?“

„Grad obožava tog čoveka.“

„Stvarno?“

„Teško mi je da priznam, ali je tako.“

Rijario uzdahnu. Opet. Morao je nešto da učini. Da, ali šta? Da li je bilo sigurno da je pomisao na ono što su priželjkivali tako oštroumna?

„Razgovaraj sa Đovanijem de Diotisalvijem Neronijem.“

„Nadbiskupom Firence, moj gospodine?“

„Sa kim drugim?“

„Naravno. Ali, ako smem da pitam, s kojim ciljem?“, reče iskezivši se. Uostalom, pitanje je bilo opravdano. Đirolamo bi se najradije živ pojeo.

Kako se samo usuđivao? Sa druge strane, preostajala je radoznalost. Šta bi uopšte mogao da mu odgovori? Poče da brine. Pokaja se zbog te svoje proklete manije da govori previše. Zašto je uopšte spomenuo Đovanija de Diotisalvija Neronija? Izgovorio je tu rečenicu u očekivanju da izazove neko nadahnuće, predlog, genijalnu ideju.

Ništa od toga.

Osećao je toliko energije u sebi, ali je bio toliko inteligentan i u isto vreme svestan da mu briljantne ideje nisu svojstvene. Ne kako bi stvarno želeo. Najbolje su bile one koje su, onako promišljene i tačne, dolazile iz opake svesti tog dečaka. Imao je prilike da to već doživi.

Nadbiskup Neroni je u svakom slučaju imao osećaj za situaciju. Sigurno više nego on koji je boravio između Savone i Treviza, u očekivanju da se njegov ujak popne na papski presto.

„Ako ništa drugo, preko njega ćemo bolje upoznati raspoloženje plemstva i shvatiti frustracije i bes neprijatelja Medičijevih“. Bilo je to bistro, savršeno, oštro razmišljanje, kao oštrica mača.

„Smem li da predložim nešto?“, nastavi đavolski dečak.

Rijario klimnu glavom u znak odobravanja.

Nije znao gde će ga čitav ovaj razgovor odvesti, ali ako uspe da smisli plan da ukloni Medičijeve, savršen plan, besprekoran, onda će to biti trenutak za sećanje, pošto je to, da budemo iskreni, bilo baš ono što je tražio.

„Slušam te“, ohrabri ga.

Delovalo je kao da se mladić koncentriše.

„Pa dobro, ideja da se ispita teren je odlična, moj gospodine, čak briljantna, usudio bih se da kažem...“

„Preciziraj“, prekide ga kratko Rijario.

„U redu. Dakle, ako Đovani de Diotisalvi Neroni, nadbiskup Firenze, bude u stanju, kako vi to s pravom tvrdite, da prepozna koja je to najmoćnija porodica koja je protiv stranke Medičijevih, onda bi bilo preporučljivo nahuškati je da protiv Lorenca smisli zaveru, zločinački plan, i progna kako njega, tako i njegovog brata. Krv nikad nije bila dobra ideja, ali progon, udaljavanje, kao što se već dogodilo s njegovim dedom Kozimom, moglo bi biti idealno rešenje.“

„Jesi li ubeđen u to?“, upita Điolamo.

„Veoma. Vidite, moj gospodine, Lorenzo je u izvesnom smislu u potpunom skladu sa svojim gradom: ako se oduzme taj sklad, oduzima mu se sva moguća moć. Onda, da kažemo istinu: njegov otac Pjero je mekušac i veoma je oslabio stranku. Lorenzo bi mogao da nam stvara probleme, ali ako budemo delovali sada, kad je mlad i neiskusan, mogli bismo da dobro odigramo protiv njega i to bi onda otvorilo put nekoj porodici koja može da odgovori vašim nastojanjima, kao i stremljenjima vaše stranke.“

„Oštroumno, mladi moj prijatelju, oštroumno, ali nejasno: pošto se pitam kakve bi to trebalo da budu optužbe što bi omogućile prigon o kom govoriš?“

„Zaista, gospodine moj, optužbi bi moglo da bude mnogo, ali samo bi jedna bila u stanju da mu potkopa ugled do te mere da se ozakoni primena kazne.“ Ovaj dečak je govorio kao vešt političar i izazivao je u Điolamu neprijatan osećaj da je rođen direktno iz utrobe nekog demonskog stvorenja.

„A to bi bila?“ Njegov glas je odavao ogromno nepoverenje i nestrljenje.

„Veleizdaja“, odgovori bez oklevanja dečak.

Điolamo Rijario podiže obrvu.

„Vidite, moj gospodine, postoji u Firenci jedan još neafirmisani umetnik, ali sigurno obdaren izuzetnim svojstvima. Istinu govoreći, on je i inženjer i pronalazač. Ne postoji na svetu čovek slične inteligencije i duha. Još je vrlo mlad, naravno, ali će se uskoro o njemu govoriti. Ako bismo mogli da dokažemo ili, bolje rečeno, ukoliko bi neka porodica koja je naš saveznik dokazala da Lorenzo i taj čovek osmišljavaju moćno oružje čija je moć ubistvena za bilo koju državu i koje bi se moglo iskoristi za napad na okolna kraljevstva... I još kad bismo, shodno tome, grad Firencu prikazali u lošem svetlu, kao mesto koje svi mrze i od kog svi zaziru... Onda u tom pogledu ne bismo imali nikakvih teškoća da srušimo stranku Medičijevih i grad učinimo vašim, uz pomoć neke prijateljske porodice. Mogli bismo da sa potpunom verovatnoćom optužimo Lorenca za veleizdaju, čak i

za otpadništvo, zbog slepog poverenja u rat i nauku u meri koja prekoračuje granice koje je propisala Crkva.“

Dečak onda zastade.

Đirolamo ga je posmatrao očima razrogačenim od čuđenja.

Onda reče: „Divno, divno, dečače moj! Naravno da je reč o vrlo složenom planu, punom nepoznanica, ali koji baš zbog toga vredi razmotriti. Onda idi i korisno upotrebi naš plan. Ne žuri. Imamo vremena. Moja stranka tek treba da se domogne vlasti. U međuvremenu ćemo odrediti koja je to porodica. Onda ćemo zajednički utvrditi elemente koji će nam omogućiti da pritisnemo Medičijevu. Kad budemo na vrhuncu moći, onda ćemo udariti. I to ćemo uraditi na takav način da Medičijevi nikad više neće moći da se uzdignu. Reci majci da mnogo cenim predloge njenog sina. I da bih potkrepio ovu svoju tvrdnju, molim te da prihvatiš znak mog večnog poštovanja.“ Dok je to govorio, Đirolamo Rijario izvuče iz fioke stola od mahagonija somotsku torbicu plavoljubičaste boje i dobaci je dečaku.

Ludoviko Riči je zgrabi u letu, dok se čulo odjekivanje karakterističnog zvonkog zveketa.

„Veoma ste velikodušni, moj gospodine.“

Nakon toga se okrenu i uputi ka vratima.

„Još nešto, Ludoviko.“

Dečak zastade i okrenu se ka gospodararu.

„Kako se zove genijalni čovek o kom si mi govorio?“

„Leonardo da Vinči“, odgovori mladi Riči.

LUKRECIJA I LORENCO

„Ima krupne oči i jak karakter. Nadam se da će ti se svideti i da će umeti da povlađuje svakoj tvojoj želji, sine moj. Što je još važnije, moći će da ti garantuje saveze i prijateljstva koji su ti do sada bili onemogućeni, a samo Bog zna koliko je sve to potrebno našoj porodici.“

Lukrecija Tornabuoni izgovori bujicu reči, veličajući Klariče, kao da je ova glasnik novog života u Firenci.

Ali Lorenzo nije bio u to ubeđen. Nimalo. Naravno, razumeo je razloge države, nije bio toliko neuk, ali s druge strane uopšte nije bio očaran onim što je rečeno o njegovoj budućoj supruzi. Činilo se da je to jedna dopadljiva, pedantna, pažljiva žena. Te vrline, naravno, nisu za potcenjivanje, ali njemu nisu bile interesantne. Kako bi mogli da se usaglase?

Pokuša da makar u skromnoj meri prenese te nedoumice u majčine uši. I to učini sa svom mogućom diplomatijom i učtivošću za koje je bio sposoban.

„Majko moja, to što govorite me naravno raduje i beskrajno sam vam zahvalan na tome što ste učinili. S druge strane, pitam se verujete li da Klariče poseduje i kvalitete živahne inteligencije i ljupkosti svojstvene mladim ženama njenih godina...“

Kad začu te reči, Lukrecija pogledom zaledi sina. Bila je to otmena, ali hladna žena. Crte njenog lica imale su smernu čvrstinu koja je umela da bude neumoljiva, ako je bilo potrebno.

„Dragi moj Lorenzo, više volim da o tome pričamo sada i jednom zasvagda, da ne moramo da se više vraćamo na tu temu. Znam za tvoju čudnu zanesenost Lukrecijom Donati. Ne kažem da ta devojka ne zaslužuje poglede, ali neka bude sasvim jasno: oni moraju da nestanu. I to vrlo brzo. Poznajem tvoj temperament i, što je još gore, poznajem i njen. Ta devojka ima vatre u sebi, ali ti to neće doneti ništa dobro, veruj mi. Da ne govorimo o tome da odsad pa nadalje nećeš više moći sebi da dopustiš to švrljanje. Klariče dolazi iz Rima i jedna je od Orsinijevih. Govorimo o jednoj od porodica koje oduvek pripadaju najvećem plemićkom rodu i već samo ta činjenica čini je neodoljivom. Znam da će Firenci biti potrebno vremena da je prihvati, ali ako sve počne od tebe, ostalo će doći samo po sebi. Ne želim nikakve priče u tom pogledu. U dogledno vreme moći ćeš da pomisliš na neku rasonodu i da je sebi dopustiš. Na kraju krajeva, i sama znam ponešto o tome, pošto sam prihvatila u našu porodicu ćerku jedne druge žene i oprostila tvom ocu ono što je uradio. Ali

moraš nešto da utuviš sebi u glavu: tvoj otac je lošeg zdravlja i pati od bolesti koja mu više ne dozvoljava da bude čovek kakav je bio. Sad je došlo tvoje vreme i ne smeš ni da pomisliš da odbiješ upravljanje Republikom. A upravljanje Firencom lakše prolazi zbog braka sa Klariče Orsini. Dakle, što se pre prilagodiš, biće bolje za sve nas.“

Lorencu su bili suviše dobro poznati nesporni razlozi njegove majke. Isto tako je poznavao i hiljadu problema i mnoge zamke sa kojima je morao da se suoči, najpre u Rimu, a onda i u Firenci, kako bi se ispoštovao sporazum između Medičijevih i Orsinijevih, da bi se savladale prepreke između društvenih slojeva i stekla milost prestoničkog plemstva.

Ipak, bujna senzualnost Lukrecije Donati, njeni pogledi, izgled, način odevanja i hodanja – sve u njoj bio je čisti šarm, zavođenje, tajna i avantura. Sve to mu je bilo potrebno da bi se osećao živim, željenim, nepobedivim. Ali je isto tako znao da njegova majka ne želi ni da čuje za sve to.

„Srediću glavu i bićete ponosni na mene“, reče. „Obratiću pažnju na neprijatelje i pokloniću poverenje onome čemu me je podučavao otac, i pre njega deda, i sve to sa osećajem mere, koja je osnova za stvaranje ugleda i dogovora. Ali niko nikada neće moći da od mene zahteva da zaboravim Lukreciju Donati.“

Njegova majka uzdahnu. Opet se zagleda u sinovljeve oči.

„Jedino moje milo, razumem to i veruj mi da je tvoja sreća ono što želim. Zadovoljna sam što čujem kako izgovaraš te reči i niko ne tvrdi da moraš da zaboraviš Lukreciju. Ali pripremi se da Klariče Orsini poštuješ kao ženu, zato što je sudbina Firence vezana za nju, a reći ću ti još nešto: založi se da je sam grad prihvatiti kako dolikuje. Nije mi teško da poverujem da taj povetarac nepoverenja i hladnoće što duva protiv nje potiče od tvojih nepromišljenih stavova. Dakle, pokušaj da ih obuzdaš i ubediš naš narod da je slavi kao kraljicu. Biće tvoja gospođa i moraćeš da je tretiraš kao takvu. Moraš da shvatiš da je savezništvo između Rima i Firence sad potrebnije nego ikad pre, jer ma koliko je tačno da je dobri papa Pavle II sigurno naklonjen našoj stranci, ne mora da znači da će to biti i njegov naslednik. Moramo biti spremni.

Ali sa porodicom Orsini na našoj strani, možda, i, naglašavam, možda možemo gajiti najveće nade i u slučaju da nam novopostavljeni, kada od toga dođe, ne bude previše naklonjen. Shvataš li me?“

„Naravno da shvatam“, odgovori Lorenzo uz dozu nelagodnosti. „Savršeno dobro znam da je Pije II stajao iza postavljenja nadbiskupa Pize Filipa de Medičija i da je takav ishod bio moguć zahvaljujući pritiscima dede Kozima. Kao što nemam sumnje u to da je sadašnji nadbiskup Firence protiv nas... Činjenice su to uveliko dokazale. Uostalom, ja sam sprečio atentat na Ulici Kaređi, sećate se?“

Lukrecija klimnu glavom u znak potvrde.

„A iza tog zločinačkog čina stajao je nadbiskup Firence. Zato je sasvim jasno da čeka samo neki skandal, pa da me razapne na krst...“ Lorenzo za trenutak zastade. Zatim nastavi: „Slušajte, mati moja, želim da nešto bude jasno: nemate čega da se plašite što se tiče mog ponašanja. Biću primeran suprug i pažljiv muž, ali ne tražite od mene da je volim. To neću moći da učinim. Barem ne neposredno. Znam svoje dužnosti i nemam nikakve sumnje u to koliko su nemilosrdni moji neprijatelji. S druge strane, verujem da imam određeni autoritet kod naroda, zahvaljujući mom karakteru. Pre neki dan, na turniru u čast Brača Martelija, imao sam osećaj da su plebs i čak deo plemstva uz mene. U svakom slučaju, ne želim da se odrekнем onoga što jesam. Ima u meni neke vatre koja može biti od koristi za našu porodicu, ako se njom dobro upravlja, barem mi to morate priznati.“

„Zagrli me“, izgovori Lukrecija čuvši te reči, „i nemoj ni za trenutak da pomisliš da si me razočarao. Ono što sam ti rekla je za tvoje dobro i zato što gajim veliko poštovanje prema tebi, do te mere da smatram da ti i samo ti, sine moj, možeš da vodiš Medičijeve ka slavi koju zaslužuju, nastavljajući očevo delo i još više delo tvog dede Kozima, što te je toliko voleo za života.“

„I koji mi toliko nedostaje“, zaključio Lorenzo. Priđe majci, koja je ustala iz fotelje, i zagrla je sa toliko zanosa da mu se učini da to čini kao zaljubljena osoba.

LEONARDO

Leonardo udahnu svež vazduh tog februarskog jutra.

Imao je dugačku plavu kosu raščupanu od vetra i posmatrao je tamna polja zemlje, prekrivena omotačem inja u raznim bojama.

U prirodi je vladala neka izuzetna moć, da je prosto ostajao bez daha svaki put kad bi se našao u njoj.

Osećao se tako malim, beznačajnim, da ga je obuzimao osećaj divlje-
nja i zahvalnosti prema onome što mu je svet svakog dana poklanjao.

Pa ipak, izgleda da sve to ljudima nije bilo važno. Čak se i sam našao u situaciji da radi za rat, za onu besmisleni i surovu krvnu osvetu koja je upućivala ljudska bića jedna protiv drugih u ime sramotnog cilja: osvajanja vlasti i teritorija.

Pošto je negacija tuđe slobode značila samo jedno: sramotu. Iz tog razloga je odlučio da radi za Lorenca de Medičija, zato što je pre nekog vremena u njemu otkrio pogled inteligentnog i upornog čoveka, a ne tiranina i gospodara rata. Još od samog početka njihove saradnje Lorenzo mu je tražio da radi za Medičijeve, i tako usavršava svoja znanja i eksperimente za izgradnju ratnih mašina koje će biti korišćene samo u cilju odbrane. Rekao mu je da nikada, ama baš nikada neće koristiti njegova oružja za napad na neki drugi grad. Sledeći ono čemu su ga podučavali deda i otac, Lorenzo je bio ubeđen da je budućnost Firence u miru i prosperitetu, umetnosti i književnosti. Naravno – ne u sukobima.

I tako, pod tim uslovima, Leonardo je prihvatio da svoj rad usmeri u korist Medičijevih. Nastavio je da boravi u slikarskoj radionici Andree del Verokija zato što je imao još mnogo toga da nauči, posebno o svemu onome što je u tom trenutku predstavljalo prvu od njegovih strasti: slikarstvu. Međutim, zahvaljujući svojim izumima iz oblasti vojne tehnike primao je sto florina mesečno i uspevao da živi što je mirnije moguće i, istinu govoreći, da stavi nešto na stranu, kako bi jednog dana mogao da uloži sredstva i da ima sopstvenu radionicu.

Tog jutra, dok je tako razmišljao, ugleda kako dolazi Lorenzo sa svojom svitom. Konji su galopirali po raskopanom putu i vrlo brzo stigoše na vrh brda, baš tu gde se nalazio on, među čempresima, dok posmatra njive i nevidljive struje vetra koji je duvao onako oštar i hladan.

Kada stiže, Lorenzo sjaha sa konja. Imao je na sebi divan tamnozeleni prsluk i ogrtač iste boje. Markantne crte davale su njegovom pogledu neuobičajenu odlučnost, u njemu se nazirala intenzivna svetlost, tako da je sve što je radio delovalo jedinstveno i izuzetno vitalno.

Stegnu mu ruku energično i sa zaraznom zahvalnošću. Leonardo oseti uobičajeno i snažno prijateljstvo i gotovo razoružavajuću iskrenost. Dobro bi učinio da ne razočara čoveka kao što je ovaj, pomisli. Ali bio je pun samopouzdanja, pošto je toga dana sačuvao za njega poprilično lepo iznenađenje.

„Prijatelju moj“, reče Lorenzo, „uvek mi je veliko zadovoljstvo kad vas vidim, zato što imam jasan osećaj da prisustvujem skorom nastanku čuda.“

„Hajdete, ne preterujte, gosparu, veoma ste velikodušni, i u svakom slučaju videćemo hoće li ono što sam sačuvao za vas biti u stanju da vas zaista iznenadi.“

„Nemam nikakve sumnje u vezi sa tim.“

Dok su Medičijevi ljudi silazili sa konja, Leonardo poče da prikazuje svoj projekat.

„Moj divni gospodine“, započe, obraćajući se Lorencu, „kao što možete da vidite, prethodnih dana sam priveo kraju nekoliko marioneta kako bih maksimalno usavršio ishod ove simulacije.“ I dok je to govorio, pokaza na nešto što je podsećalo na nekoliko strašila raspoređenih na stotinak metara od mesta na kom su se nalazili.

„Sad ćete se složiti sa mnom da je jedan od najvažnijih ljudi u svakoj vojsci strelac“, nastavi. „Svi se sećamo kako je dobijena bitka kod Angijarija: bez sjajnih denovljanskih strelaca koji su sa obronaka brda pogađali s boka vojsku Astorea Manfredija i do nogu je potukli, možda mi danas ne bismo bili ovde i razgovarali.“ Pusti da te reči ostave utisak. Bio je vešt govornik i nije mu bila nepoznata važnost